

Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening

Org.nr. 769601-7008

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Hällfors friskola och huvudman
belägen i Vännäs kommun

2016-12-20

2 (9)

Dnr 44-2016:5121

Tillsyn i Hällfors friskola och huvudman

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening (organisationsnummer 769601-7008) under december 2016. Hällfors friskola besöktes av Skolinspektionen den 7 och 8 december 2016. Fakta om skolenheten och huvudman, se bilaga 2.

Måluppfyllelse och resultat

Måluppfyllelse och resultat

Enligt sammanställningar av elevernas kunskapsresultat som skolenheten lämnat till Skolinspektionen nådde samtliga elever målen i alla ämnen i årskurs 6 läsåret 2014/15. I årskurs 3 nådde alla eleverna målen i samtliga ämnen frånsett i svenska där 88 procent av eleverna klarade målen.

De nationella ämnesproven för årskurs 6 år 2016 visar att samtliga elever nådde kravnivån i svenska och matematik. På grund av det låga elevunderlaget saknas resultat i övriga ämnesprov för årskurs 6.

I de nationella ämnesproven 2016 för årskurs 3 är andelen elever som nått kravnivån högre på skolenheten än för riket i 7 av 9 delprov i matematik och likaså högre i 7 av 8 delprov i svenska.

Trygghet och studiero

Vid intervjuer beskriver rektor, lärare, elevhälsa och elever en samstämmig bild av att tryggheten och studieron vid skolenheten är god. Detta bekräftas i de enkäter som Skolinspektionen genomfört.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

2016-12-20

3 (9)

Dnr 44-2016:5121

4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-03-31
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-03-31

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger att ta ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Det har av Skolinspektionens tillsyn inte framkommit annat än att Hällfors Friskola Ekonomisk förening lever upp till författningarnas krav inom de flesta områden som granskats.

Dock finns det områden där huvudmannen måste vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som konstateras i tillsynen. Tillsynen visar att huvudmannen, Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening, på huvudmannanivå, inte bedriver något systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras. Vidare visar tillsynen att det saknas tillgång till psykolog i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Tillsynen har inte visat annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening att senast den 31 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen på adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil

2016-12-20

4 (9)

Dnr 44-2016:5121

elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att psykolog deltar i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening inte lever upp till författningarnas krav då tillgång till psykolog saknas i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Av skollagen följer att det för eleverna i förskoleklass och grundskola ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska bland annat omfatta psykologiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För psykologiska insatser ska det finnas tillgång till psykolog.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165, sid.276) till ovanstående bestämmelser framgår att arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt

2016-12-20
5 (9)

Dnr 44-2016:5121

inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans arbete är viktigt, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Huvudmannens egen redovisning och Skolinspektionens intervjuer visar att elevhälsan vid Hällfors friskola består av skolläkare, skolsköterska, kurator, särskild resursperson samt en lärare med specialpedagogisk kompetens. Någon psykolog deltar inte i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid skolenheten.

Eftersom det saknas tillgång till psykolog i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete uppfyller huvudmannen inte författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav föreligger skäl att förelägga Hällforshedens Friskola Ekonomiska Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

2016-12-20
6 (9)

Dnr 44-2016:5121

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå, vilket innebär att:
 - a) på huvudmannanivå följa upp måluppfyllelsen i förskoleklassen samt resultaten i grundskolans årskurs 3 och 6 i förhållande till de nationella målen,
 - b) på huvudmannanivå analysera ovanstående resultat för förskoleklass och grundskola och finna förklaringar till varför resultaten ser ut som de gör, samt att
 - c) utifrån analysen på huvudmannanivå identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Hällforshedens friskola ekonomisk förening, inte uppfyller författningarnas krav om att på huvudmannanivå bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras för utbildningen i förskoleklass och grundskola.

2016-12-20
7 (9)

Dnr 44-2016:5121

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Vidare ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras. Rektorn ansvarar enligt skollagen för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs på enhetsnivå.

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten (prop. 2009/10:165 s. 304).

Vidare framgår av förarbetena att kvalitetsarbetet på huvudmannanivå ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljning och utveckling av utbildningen (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och gransknings-rapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten (prop. 2009/10:165 s.306).

Huvudmannen har inte skickat in någon redogörelse eller dokumentation över det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå för förskoleklass och grundskola till Skolinspektionen. I intervju med företrädare för styrelsen uppger representanterna att de brukar lämna kommentarer på rektorns dokumentation av kvalitetsarbetet på enhetsnivå, men att det på huvudmannanivå inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete. Företrädare för huvudmannen anser inte att det behövs något kvalitetsarbete på huvudmannanivå, utan att det räcker med det underlag som rektorn redovisar och som finns dokumenterat på enhetsnivå.

Eftersom huvudmannen endast driver en skolenhet bör det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå och skolenhetsnivå kunna ske i ett sammanhang. Detta förutsätter dock att huvudmannen inhämtar information från verksamheten som är tillräcklig för att ligga till grund för analys och identifiering av utvecklingsområden och beslut om förbättringsåtgärder. Vidare krävs att huvudmannen anlägger ett huvudmannaperspektiv på verksamheten. Huvudmannen behöver även se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras så att det går att följa över tid.

2016-12-20
8 (9)

Dnr 44-2016:5121

Skolinspektionen bedömer att Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening på huvudmannanivå inte bedriver något systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras, vilket måste åtgärdas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då huvudmannen inte uppfyller de krav som följer av författningarna för verksamheten föreligger skäl att förelägga Hällforshedens Friskola Ekonomiska förening att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor,

2016-12-20
9 (9)

Dnr 44-2016:5121

tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Sten Svanholm
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Hällfors friskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Dnr 44-2016:5121

Fakta om Hällfors friskola och huvudman

Hällfors friskola är belägen i Vännäs kommun, cirka 1 mil från Vännäs. Skolan har 5 elever i förskoleklass och 54 elever i grundskolans årskurs 1-6. I nära anslutning till skolan finns ett fristående fritidshem som drivs av en annan huvudman.

Enligt Skolverkets beslut den 19 december 1995 (dnr 95:1442) samt den 28 april 2003 (diarienummer 43-2002:4085) har huvudmannen för skolan godkännande för förskoleklass samt grundskolan årskurserna 1-6. Huvudman för skolan är Hällforshedens Friskola Ekonomisk förening.